

Santuari de la Maredeu dels Oms

Sant Jaume de Frontanyà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Santuari ubicat en un turonet al costat de la casa dels Oms, amb Frontanyà al Nord, Terradelles a l'Est, Puig-Miró al SE i Picanyes a l'Oest.
Emplaçament	A 300 metres de la carretera de Borredà a Sant Jaume de Frontanyà, pel camí de Frontanyà.
Alçada:	1118
Coordenades:	
Latitud:	42.18143
Longitud:	2.0113
UTM Est (X):	418351
UTM Nord (Y):	4670394

Classificació

Número de fitxa	08216 - 49
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Barroc
Segle	s.XVIII
Any	1785
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	Catàleg de béns a protegir, POUM de Sant Jaume de Frontanyà, aprovat el 18/10/2007.

És també Zona d'interès arqueològic.

Data aprovació: dj., 18/10/2007 - 12:00

Número inventari

Generalitat i altres

inventaris	3632-I
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós/Cultural
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Fitxes associades:	

[Els Oms](#)

[Pintures del Santuari de Santa Maria dels Oms](#)

[Imatge del dimoni dels Oms](#)

[Imatge de la Mare de Déu dels Oms](#)

[Aplec dels Oms](#)

[Llegenda del Dimoni dels Oms](#)

[Llegenda de la Mare de Déu dels Oms](#)

[Goigs de la Mare de Déu dels Oms](#)

[Goigs o Cobles a la Mare de Déu dels Oms](#)

Autoria de la fitxa Lluïsa Vilalta Pérez

Data de registre de la fitxa: dj., 27/01/2022 - 01:05

Descripció

L'actual edifici consta d'una sola nau amb quatre capelles laterals -dedicades a Crist Crucificat, St. Cosme i St. Damià, St. Pelegrí i St. Antoni de Pàdua- i un presbiteri de grans dimensions de secció quadrada coronat amb un llanternó, on s'hi troba el cambril de la mare de Déu.

Exteriorment, la coberta de la nau central sobrepassa la de les naus laterals, les que acaben en un doble enteulat, decoració que emmarca tot l'edifici. La façana de ponent està emmarcada per un esvelt campanar quadrat amb pinacle típic del període barroc, el que està acabat amb una interessant cornisa en penjant. La porta és de mig punt dovellada i un òcul circular al primer nivell.

La porta de la sagristia, la que destaca per la seva decoració amb tons blaus, vermells i daurats, és de fusta, d'un sol batent que s'obre només en un sentit. Possiblement es va afegir a l'ampliació feta al s. XVIII.

De les destrosses causades per la Guerra Civil, se'n va poder salvar una talla en fusta d'uns 60cm d'alçada (sense el tron) de possible origen gòtic, que tot i que encara reproduceix antics models romànics, ha patit moltes transformacions a través dels anys. Es tracta d'una Mare de Déu asseguda a un tron amb el nen Jesús a la falda, el que aguanta una bola del món a la mà esquerra i beneeix amb la mà dreta. Un inventari del 1894 parla de la corona, el ceptre i de vint vestits de la Verge. El rostre de la Mare de Déu ha patit moltes alteracions les que fan impossible reconèixer les faccions originals, sobretot arrel de la reconstrucció feta després de la Guerra Civil duta a terme per l'escultor Lluís Comas.

En el cambril de la Verge hi ha unes pintures murals que narren la llegenda de la Mare de Déu dels Oms, la que es diu que al 1687 va salvar a Sant Jaume de Frontanyà d'una terrible plaga de llagosta. Aquestes varen ser pintades a l'any 1888, segons una data present en una de les bigues principals del cor. Tot i així, les cates realitzades durant el procés de restauració, dut a terme per Gemma Rodríguez i Capella, mostren una altra capa de pintura anterior, el que indica que l'església ja estava totalment decorada abans de la construcció del retaule major.

En el mateix cambril de la Verge s'hi ha trobat fragments de l'antic retaule barroc i una pintura sobre llenç, possiblement del segle XIX, que va ser restaurada el 1998 pels estudiants de restauració del Consorci de

Cercs.

Observacions:

Al Santuari dels Oms es duu a terme l'Aplec del Dilluns de Pasqua Florida i antigament es celebrava el dia de les Marededéus trobades, el 8 de setembre, una festa molt popular on es feia missa al matí i ball després de dinar.

Història

A conseqüència de les destrosses originades durant la Guerra Civil, no hi ha massa documentació referent al santuari. La primera notícia que en tenim és del 1410, en un pergamí de Ramon de Cortines on deixa en herència l'església de Santa Maria dels Oms i Santa Magdalena de Melosa. Aquest mateix document fa evident la dependència dels Oms a la parròquia de Sant Jaume de Frontanyà, la que és també esmentada en l'acta de consagració del 905.

El Santuari de la Mare de Déu dels Oms és un edifici de l'any 1785 que va ser construït sobre una petita edificació romànica del segle XIII, de la que no en queden restes. Sembla ser que durant el segle XVIII la devoció a la Mare de Déu es va intensificar i hi va haver la necessitat d'ampliar el Santuari original.

Bibliografia

AA.DD. (2005) Sant Jaume de Frontanyà: Art, Natura i Pau; Ajuntament de Sant Jaume de Frontanyà.

MARTÍNEZ SOLSONA, F. (1967) Sant Jaume de Frontenyà: mil anys d'història i geografia. Editorial Montblanc.

RODRIGUEZ, G. (2012) "Les pintures murals dels santuaris berguedans" a l'Erol, número 112.

VINYETA, R. (1978) Sant Jaume de Frontanyà i l'alta vall del riu Merlès. Col.lecció Art i Paisatge.

Enllaços d'interès:

[Inventari de Patrimoni Arquitectonic de la Generalitat de Catalunya](#)

